

FARSUND KOMMUNE

Postboks 100
4552 FARSUND

Saksbehandler, innvalgstelefon

Kari R. Theting, 37 01 78 06

Kommentarer til høringsutkast til retningslinjer for tilskudd til spesielle miljøtiltak (SMIL) - Farsund - 2026

Tiltaksstrategi/overordnede retningslinjer for SMIL-ordningen – rammer

I følge § 8 i [forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket](#) skal kommunen fastsette overordnede retningslinjer for prioritering av søknader.

Ifølge Landbruksdirektoratets kommentarer til § 8, bør retningslinjene inneholde miljøfaglige kriterier som gir kommunen et godt grunnlag for å prioritere mellom søknadene. Ifølge tildelingsbrevet fra departementet til statsforvalterne, skal lokale retningslinjer også beskrive lokale miljøutfordringer og prioriteringer. Lokale retningslinjer kan ikke innskrenke eller utvide forskriftens formål, virkeområde og vilkår, jf. Landbruksdirektoratets kommentarer til § 1.

Retningslinjene skal utarbeides i dialog med Statsforvalteren og næringsorganisasjonene i jordbruket lokalt. Før retningslinjene vedtas av kommunen skal de vurderes i sammenheng med fylkets strategier for regionalt miljøprogram, og næringsorganisasjonene skal ha hatt mulighet til å gi innspill.

Retningslinjene har flere formål:

- gi informasjon til mulige søkere – om SMIL-ordningen, hva som prioriteres, hvor mye tilskudd, søknadsfrist, m.m.
- være et verktøy i kommunens saksbehandling
- skal føre til at SMIL-ordningen forvaltes på en forutsigbar og transparent måte

Av deres tilsendte dokument framgår det ikke om retningslinjene vil gjelde kun for 2026 eller for en lengre periode. Det er hensiktsmessig å lage strategi/lokale retningslinjer for SMIL-ordningen som gjelder for flere år, gjerne fireårige planer og gjerne like i etterkant av nytt regionalt miljøprogram (nåværende er i ferd med å rulleres, og vil være gjeldende fra 2028).

Bruken av SMIL-midler i Farsund i 2025

I følge [Agrosstatistikk](#) ble ca. 56% av SMIL-midlene i Farsund brukt til kulturlandskapstiltak i 2025. I gjennomsnitt for alle Agderkommunene var andelen ca. 58%. **Vi ønsker at mer av SMIL-midlene skal brukes til biologisk mangfoldtiltak og forurensingstiltak (avrenning til vann for utslipp til luft).** Dette er i tråd med satsingen i Regionalt miljøprogram i Agder.

Kommentarer til kommunens høringsutkast

Vi synes dere har laget en god tiltaksstrategi for forvaltningen av SMIL-ordningen. Den utarbeides i tråd med §8 og dokumentet er egnet til å prioritere mellom søknadene. Dere har bl.a. listet opp vilkår til søknad, til gjennomføring av tiltak som *kan* stilles samt vilkår til sluttrapportering. Det er bl.a. veldig bra at dere har satt vilkår om før- og etterbilder under vilkår til sluttrapportering, da det er viktig at bruken av SMIL-midlene blir godt dokumentert og synliggjort. Da kan en lett

se endringen og hva midlene har bidratt til («Puschmannmetoden»). Det er viktig at søker er klar over disse vilkårene før hen søker, og vi legger til grunn at disse vilkårene inngår i deres lokale retningslinjer, og at disse gjøres tilgjengelig på kommunens nettside så snart de er vedtatt lokalt.

Videre har vi følgende merknader:

- Dere gjengir forskriftens §3 Generelle vilkår. Vurder gjerne om dere innledningsvis et sted i dokumentet også gjengir formålsparagrafen for SMIL-ordningen.
- Dere kan vurdere om dere vil ta med litt om hvem som er målgruppen til dokumentet. I tillegg til at dokumentet er viktig ved forvaltningen, gir den viktig informasjon til allmennheten og til potensielle søkere av ordningen. Det fører til økt åpenhet/transparens om forvaltningen av ordningen.
- De lokale retningslinjene skal vurderes i sammenheng med fylkets strategier for regionalt miljøprogram, og de lokale miljøutfordringene skal beskrives. Dere kan med fordel også ta inn noen linjer i deres lokale retningslinjer om status og utfordringer for jordbruket i Farsund kommune. Kommunen kan velge å prioritere SMIL-tilskudd til istandsetting som i neste omgang gir grunnlag for RMP-tiltak til skjøtsel. Det vil være en god bruk av miljøvirkemidlene i jordbruket. Det er f.eks. mulig å få SMIL-tilskudd til å sette i stand en trua (hagemark, naturbeitemark) eller utvalgt naturtype (slåttemark, kystlynghei). Hvis arealet blir registrert i miljødatabase Naturbase etter istandsettinga, kan en i neste omgang søke om RMP-midler til skjøtsel.

Velg gjerne ut tiltak i RMP som passer til utfordringer i kommunen. Ta gjerne med lenke til Statsforvalterens nettside om RMP [Tilskudd til regionale miljøtiltak i jordbruket | Statsforvalteren i Agder](#) slik at interesserte lett kan få tilgang til informasjon om den ordningen, f.eks. i punkt 7 der dere har relevante lenker til SMIL-ordningen.

- Når det gjelder punkt 5 i de lokale retningslinjene, og kulturlandskapstiltak, har dere angitt anskaffelse av Nofence under eksempel på tiltak. I denne sammenheng mener vi at dere på et passende sted i de lokale retningslinjene også presiserer at SMIL-midler normalt ikke skal gis til innkjøp av maskiner eller annet løst teknisk utstyr. Elektronisk gjerdesystem oppfattes som «annet løst teknisk utstyr», men i spesielle tilfeller kan det være aktuelt å gi SMIL-tilskudd til slikt utstyr - når tiltaket er særlig viktig med tanke på formålet med ordningen. Det kan for eksempel være når det er store kulturlandskapsverdier i et område (for eksempel biologiske verdier) og det ikke er ønskelig eller mulig med vanlig fysisk gjerde – altså når hensynet til skjøtselen av arealet taler for bruk av elektronisk gjerde i stedet for fysisk gjerde. Driftskostnader som abonnements- og batterikostnader bør ikke støttes med SMIL-midler. Vilkår om at området skal beites og holdes åpent må være som ved fysiske gjerder. Dette kan innebære vilkår for å sikre at utstyr som det er brukt SMIL-tilskudd til faktisk brukes i området.
- Når det gjelder punkt 5 i de lokale retningslinjene, og biologisk mangfold/ev. søknader om pollinatorsoner kan dere gjerne synliggjøre anbefalingen om regionale frøblandinger (ev. lokalt høstet frø) i stedet for frøblandinger som inneholder importfrø. Når det gjelder uønskede arter regner vi bekjempelse av landøya som vanlig jordbruksdrift, som dermed faller utenfor SMIL-formålet. Til opplysning kan [NIBIO](#) kontaktes direkte dersom regional frøblanding ikke er å få tak i hos Felleskjøpet Rogaland Agder.
- SMIL-ordningen gjelder kun i jordbrukets kulturlandskap. Skogsmark faller utenfor. Hvis det er tydelige spor av tidligere tiders jordbruksdrift på et gjengrodd areal, kan det være innenfor ramma for SMIL-tiltak. Dere kan vurdere å spesifisere dette i deres lokale retningslinjer, og ev. sette vilkår om at det ikke skal være tillatt å gjødsle eller bruke plantevernmidler ved innvilgelse av SMIL-tilskudd til istandsetting av gammel kulturmark.
- Istandsetting av verneverdige bygninger og andre kulturminner er ofte kostbare tiltak og det kan være aktuelt med flere finansieringskilder. Dere kan vurdere om dere vil nevne noen av dem,

som [Kulturminnefondet](#), [Riksantikvaren](#) og [Agder fylkeskommune](#). [Byggeskikk- og bygningsvernssentrene i Agder](#) kan veilede ved istandsetting av verneverdige bygninger.

Vi ønsker lykke til med SMIL-arbeidet i Farsund.

Med hilsen

Kari R. Theting e.f.
seksjonsleder
Seksjon jordbruk

Dokumentet er elektronisk godkjent